

Münafık kime denir?

Mustafa Bey: *“Münafık kime denir? Fasıklık ile münafıklık aynı şey midir? Büyük günah işleyen birine münafık mı denir, fasık mı?”

Münafığın tanımı hakkında Kur’ân’da şu açıklamaları buluruz: “İnsanlardan bazıları da vardır ki, inanmadıkları halde ‘Allah’a ve ahiret gününe inandık’ derler. Onlar (kendi akıllarınca) güya Allah’ı ve mü’minleri aldatırlar. Hâlbuki onlar ancak kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değillerdir. Onların kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalığını çoğaltmıştır. Söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle de onlar için elim bir azap vardır. Onlara ‘Yeryüzünde fesat çıkarmayın’ denildiği zaman, ‘Biz ancak ıslah edicileriz’ derler. Şunu bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridirler; lâkin anlamazlar. Onlara ‘İnsanlar iman ettiği gibi siz de iman edin’ denildiği vakit ‘Biz hiç, sefihlerin (akılsız ve ahmak kişilerin) iman ettikleri gibi iman eder miyiz?’ derler. Biliniz ki, sefihler ancak kendileridir, fakat bunu bilmezler. (Bu münafıklar) mü’minlerle karşılaştıkları vakit ‘(Biz de) iman ettik’ derler. (Kendilerini saptıran) şeytanları ile baş başa kaldıklarında ise: ‘Biz sizinle beraberiz, biz onlarla (mü’minlerle) sadece alay ediyoruz’ derler. Gerçekte, Allah onlarla istihza (alay) eder de azgınlıklarında onlara fırsat verir, bu yüzden onlar bir müddet başıboş dolaşırlar. İşte onlar, hidayete karşılık dalâleti satın alanlardır. Ancak onların bu ticareti kazançlı olmamış ve kendileri de doğru yola girememişlerdir. Onların (münafıkların) durumu, (karanlık gecede) bir ateş yakan kimse misâlidir. O ateş yanıp da etrafını aydınlattığı anda Allah, hemen onların aydınlığını giderir ve onları karanlıklar içinde bırakır; (artık hiçbir şeyi) görmezler. Onlar sağırlar, dilsizler ve körlerdir. Bu sebeple onlar geri dönemezler. Yahut (onların durumu), gökten sağanak halinde boşanan, içinde yoğun karanlıklar, gürültü ve yıldırımlar bulunan yağmur(a tutulmuş kimselerin durumu) gibidir. O münafıklar yıldırımlardan gelecek ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Hâlbuki Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır. (O esnada) şimşek sanki gözlerini çıkaracakmış gibi çakar, onlar için etrafı aydınlatınca orada birazcık yürürler, karanlık üzerlerine çökünce de oldukları yerde kalırlar. Allah dileseydi elbette onların kulaklarını sağır, gözlerini kör ederdi. Allah şüphesiz her şeye kadirdir.”¹

Bu âyetlerin genişçe tefsirini yapan Üstad Saîd Nursî Hazretlerine göre

münafıklar:

- 1-Allah'ı kandırmak gibi imkânsız bir işe kalkıştıkları için ahmaktırlar.
- 2-Çıkarlarını düşünme çabasıyla kendilerine zarar verdikleri için sefih ve akılsızdırlar.
- 3-Faydayı zarardan ayırt edemedikleri için cahildirler.
- 4-Tıynetleri pis, sıhhatlerinin madeni hasta, hayat kaynakları ölmüş rezil kimselerdir.
- 5-Şifa talebiyle hastalıklarını artırdıkları için aşağılıktırlar; sürünmeye mahkûmdurlar.
- 6-Elemden başka bir şey vermeyen bir kuvvetli azap ile tehdit edilmişlerdir.
- 7-İnanmadıkları halde “inandık” dedikleri için, insanlığın en aşağılık sıfatı olarak yalancıdırlar.²

Fasıklık ise Üstad Saîd Nursî Hazretlerine göre, haktan yüz çevirmek, haktan ayrılmak, günahta haddini aşmak, dünya hayatı ve mutluluğu için mukaddesât dâhil her şeyi feda etmektir. Fasıklığın kaynağı, akıl, gazap ve şehvet denilen üç kuvveti ifrat veya tefrit içinde kullanmaktır. Yani bu üç kuvveti abartarak kullananlar, fıska düşerler, büyük günah işlemiş olurlar.³ Başka bir ifadeyle, büyük günahı açıktan işleyen, işlediği günahtan sıkılmayan, mahcup olmayan, günahlarıyla övünen ve zulüm yapmaktan lezzet alan kimselere de fâsık denmiştir.⁴

Çevremizde bulunan ve îmânsız olmayan, îmânda bizi aldatmayan ve açıktan büyük günah işlemeyen Müslümanları, her ne kadar amelsiz ve günahkâr da olsalar münâfık veya fâsık diye nitelememiz, onları dışlamamız, onları kınamamız, onları yargılamamız, onları sınıflandırmamız, onları kodlamamız doğru olmaz. Doğru olan, onlar için duâ etmemizdir. Doğru olan, onlar için de, kendimiz için de Rabb-i Rahîm'den tevîk ve hidayetini eksik etmemesini dilememizdir. Doğru olan, onlarınâ€“bilhassa bunlar yakınlarımız ise—bağışlanmaları için Cenab-ı Hakka niyaz etmemizdir.

Unutmayalım; büyük günah işleyen dinden ve imandan çıkmış olmaz. Çünkü insandaki nefis, şeytanı her vakit dinler.⁵ Öyleyse fâsık, nefisine ve şeytanına aldanmış kişidir; fakat dinsiz ve imansız kişi değildir.

Dinsiz ve imansız, ya kâfirdir, ya münafıktır. İmansızlığını gizlemiyorsa, kâfirdir; gizliyorsa münafıktır. Fakat gizleyen kimsenin gerçek hâlini de biz ancak Allah'a

havale ederiz. İnandığını söyleyen kimseyi münafıklıkla itham edemeyiz.

Dipnotlar:

- 1 - Bakara Sûresi: 8-20,
- 2 - İşârâtü'l-İ'câz, s. 87,
- 3 - İşârâtü'l-İ'câz, s. 215,
- 4 - Mektûbât, s. 268
- 5 - Lem'alar, s. 78